

novení Šu 7 nařízení má zajisté na zřeteli jen pravidelný výkon služby pohraniční finanční stráže a nikoliv podmínku platného vykonávání této služby, jak lze usuzovati i z pozdější úpravy služby pohraniční finanční stráže v nařízení čis. 201 z roku 1923 (§§y 11 a 12). Bezvýznamno jest dále s téhož hlediska, zda měl strážmistr H. služební pušku, ježto ani článek V. nařízení ze dne 7. září 1920, čis. 530 sb. z. a n. nečiní nošení pušky podmínkou platného vykonávání služby při pohraniční finanční stráž. Rozhodným je, že strážmistr, ačkoliv šel v rozhodnou dobu původně ze služby, zakročil, zpozorovav na silnici několik podezřelých osob, dle instrukce ihned služebně tím, že jednu z oněch osob, obžalovaného R-a, zadržel a ho vyzval, by se vykázal a udal, má-li věci, podléhající clu. Uváží-li se, že strážmistr H. postupoval přesně dle ustanovení §§ů 81, 82, 93 a 96 instrukce pro finanční stráž, obsažené v nařízení ministerstva financí čis. 45 věstníku z roku 1907, vyplývá nepochybně ze zjištění napadeného rozsudku, že strážmistr H. vykonával službu podle vlastního uvážení, jak jest mu to dovoleno podle Šu 106 právě zmíněné instrukce. Rozsudek zjišťuje přes to na základě doznání obou obžalovaných dále, že nejen R. věděl, že byl zadržen finančním strážním úředníkem, nýbrž že i obžalovaný H. poznal, že onen muž má na sobě uniformu. Konečně zjišťuje rozsudek na základě svědecké výpovědi strážmistra H-a, že během celého výstupu volal opětne: »Stát, finanční stráž« (§ 96 zmíněné instrukce), což i obžalovaný R. při svém výsledku připustil.

Čís. 1462.

Zločin Šu 132 III. tr. zák.

V otázce »svěření« nerozhoduje k dohledu zavazující právní poměr, nýbrž faktický stav.

Není svedením, dala-li osoba svěřená sama vyzývavým chováním podnět k smilnému činu.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1924, Kr II 334/23.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 30. května 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu dle Šu 132 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zločin Šu 132 III. tr. zák., z něhož jest obžalovaný viněn, předpokládá mimo jiné, že osoba, na niž trestný čin byl spáchán, v době spáchání činu byla svěřena dohledu (vychování, vyučování) pachatelův. Uplatňujíc důvod zmatečnosti Šu 281 čis. 9 a) tr. ř. (při tom těž zmátek Šu 281 čis. 5 tr. ř.), brojí zmateční stížnost proti rozsudku, pokud tento spatřuje v Anně R-é osobu, dohledu obžalova-

ného svěřenou, dovolávajíc se toho, že mezi ním a R-ovou nebylo námezdního poměru, že R-á nebyla služebnou a že nebyla v době spáchaného činu ani jeho učednicí, jelikož se obžalovaný již drahnou dobu před tím živnosti vzdal, živnost pak převzala a ohlásila výhradně a jedině jeho manželka. Stížnost staví se tedy na přesné právní stanovisko, dovolávajíc se na jeho dotvrzení předpisů živnostenského řádu. Proti tomu sluší však vytknouti, že o otázce svěření k dohledu nerozhoduje existence nějaké zvláštní úmluvy a z ní vyplývajícího přesně právního poměru, k dohledu nad svěřenou osobu zavazujícího, nýbrž faktický stav, z něhož dle pravidel a názorů životních vyplývá pachatelova povinnost, bdíti nad mravním chováním a neporušeností osoby svedené. Na tomto jedině správném právním stanovisku stojí též soud nalézací v odůvodnění svého rozsudku, poukazuje na to, že Anna R-á v době svedení byla teprve 16letá, byť i ne právně, přece fakticky byla služebnou v rodině, jejíž hlavou byl obžalovaný, že mimo to obžalovaný, jenž ostatně Annu R-ou v době, kdy sám ještě živnost provozoval, dle úmluvy s poručíkem Hynkem K-ou s počátku jako chůvu u dětí, později jako učednici do svého domu byl přijal, i tehdy, když se byl živnosti vzdal, v živnosti, jeho manželkou převzaté, na dělnice dohlížel, dovozuje na tomto podkladě, že R-á byla v době činu osobou svěřenou dohledu obžalovaného. Správnost těchto skutkových podkladů výroků soudu první stolice v podstatě ani zmateční stížnost nemůže popřít; že R-á byla v době činu služebnou obžalovaného v užším slova smyslu, rozsudek netvrdí, a nelze proto o tuto okolnost opíratí dle §u 281 čís. 5 tr. ř. tvrzený rozpor se spisy. Tvrzená neúplnost a neurčitost zprávy živnostenského úřadu o intensitě dozoru obžalovaného nad dělnicemi jeho manželky není však nejasností neb neúplností rozsudku, jež by jedině s hlediska §u 281 čís. 5 tr. ř. mohla přijíti v úvahu.

Avšak skutková podstata uvedeného zločinu vyžaduje dále, by pachatel osobu, svěřenou jeho dohledu, k vykonání nebo dopuštění smilného činu s v e d l. Smilný čin sám o sobě tedy ještě nestačí k uskutečnění tohoto zločinu, směrodatným jest naopak způsob, jímž došlo ke smilnému činu, totiž, že svěřená osoba byla k činu pachatelem svedená. K naplnění této náležitosti stačí ovšem, byla-li osoba, pachatelovu dohledu svěřená, jakýmkoliv způsobem přivedena k tomu, že se činně nebo trpně ke smilnému činu propůjčila, ač sama k působení takovému nijak nevyzývala; o svedení nelze však mluvit, když osoba dohledu svěřená sama nemravným svým chováním projevila ochotu vykonati nebo dopustiti smilný čin, a obrátivši takto směr chtění osoby nadřizené k činům smilným, sama zavdala popud k jeho projevům. V tomto směru se také obžalovaný hájil a seznal, že ho Anna R-á stále dráždila pohledy a celým chováním, chtějíc ho přiměti k tomu, by s ní tělesně obcoval, že k první souloži došlo tím způsobem, že R-á, když obžalovaný přišel pozdě večer domů, ležela obnažená v posteli jeho nepřítomné manželky v ložnici, na něho se usmívala a ho chytla okolo krku, že pak během doby ještě třikráte s ní souložil, a že i k souloži, kterou s ní vykonal v předsíni a o které se R-á jako svědkyně zmiňuje, došlo tím způsobem, že se R-á kolem něho točila, a celým svým cho-

váním dávala na jevo, že chce s ním tělesně obcovati. Naproti tomu vypovídala Anna R-á jako svědkyně, že obžalovaný s ní jen jednou (v předsíni) souložil, že ho však k tomu nelákala a nevábila, nýbrž že ji obžalovaný znásilnil, dále, že v ložnici vůbec nikdy nespala. Ježto o způsobu, jakým došlo k pohlavnímu styku mezi obžalovaným a R-ou, v průvodním řízení jiné přímé důkazy provedeny nebyly, je tu seznání obžalovaného o této závažné okolnosti toliko proti výpovědi svědkyně Anny R-é, kteréžto obě výpovědi se rozcházejí nejen ve směrech naznačených, nýbrž i v jiných, ježto na př. obžalovaný tvrdil, že R-á, než došlo k souloži v předsíni, neumývala nádobí, poněvadž podobné práce obstarávala služka, kdežto R-á udala, že obžalovaný služby neměl a proto že musila mýti nádobí, což i před uvedenou souloží právě konala. Vzhledem k tomuto stavu věcí navrhl obhájce obžalovaného při hlavním přelíčení: 1. výslech svědkyně Marie Ř-ové o tom, že se jí R-á doznamenala, že vícekrát s Ř-ou obcovala, 2. výslech svědkem drem R-em, který R-ou ošetřoval, o tom, že jest hysterická, 3. vyžádání si policejní zprávy o tom, že R-á je hystericky založená, 4. výslech svědkyně Marie K-ové o tom, že obžalovaný v její přítomnosti prohlásil, »když chce R-á, ať si práce v kuchyni dělá, ale já ji k tomu nenutím,« jakož i o tom, že u Ř-ů vždycky služby bývaly. Nalézací soud zamítl všechny tyto návrhy jako bezúčelné, uvěřiv úplně výpovědi svědkyně Anny R-é, a dospěl na základě této výpovědi k přesvědčení, že obžalovaný Annu R-ou, svěřenou jeho dohledu, svedl ku souloži. Proti zamítnutí těchto průvodních návrhů brojí zmateční stížnost, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 4 Šu 281 tr. ř. Pokud se vývody stížnosti týkají též návrhů dle stížnosti při hlavním přelíčení prý učiněných, v jednacím protokolu však nezaznamenaných, musí vývody ty ovšem zůstat nepovšimnuty, ježto pro přezkoumání důvodnosti uvedeného zmatku jest jediné směrodatným znění jedacího protokolu. Naproti tomu nelze stížnosti upříti oprávnění, pokud čelí proti zamítnutí uvedených, v jednacím protokole zaznamenaných průvodních návrhů. Neboť, kdyby provedením těchto důkazů bylo zjištěno, že se R-á přes to, že jako svědkyně tvrdila, že obžalovaný s ní souložil jen jednou, skutečně Marii Ř-ové doznamenala, že s ním vícekrát souložila; kdyby bylo dále zjištěno, že Anna R-á trpí hysterií, tedy nemocí, o níž je známo, že osoby touto nemocí stížené, zejména v době puberty bývají náchylny k tomu, by skutečnosti jich se týkající zkreslovaly nebo nadsazovaly a kterážto nemoc jest někdy také doprovázena patologickým stavem nymfomanie, tedy stavem, v němž touha po pohlavním ukojení jest abnormálně intensivní; a kdyby konečně proti opačné výpovědi svědkyně R-é bylo prokázáno, že obžalovaný ve své domácnosti zaměstnával služku, která konala podružné domácí práce, jako umývání nádobí atd., dospěl by snad nalézací soud k jinému úsudku o věrohodnosti údajů svědkyně Anny R-é, pokud se týče obžalovaného a tím snad i o způsobu, jímž došlo k souloži mezi těmi dvěma osobami. Z uvedených průvodních návrhů nebyly tedy alespoň návrhy 1., 2. a 4. nikterak zbytečné, naopak byly pro obhajobu účelné a závažné a právem proto spatřuje stížnost v jejich zamítnutí omezení práva obžalovaného na zákonnou obhajobu, čímž

porušena byla stěžejní zásada Šu 3 tr. ř. a založen tak důvod zmatečnosti rozsudku dle Šu 281 čís. 4 tr. ř. O vývodním návrhu na třetím místě uvedeném sotva lze arci předpokládati, že by mohl vésti k upotřebitelným výsledkům.

Čís. 1463.

Ve sloužení mše československým knězem v katolickém kostele a ve hraní na varhany tamže jest spatřovati násilí ve smyslu Šu 83 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1924, Kr I 570/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 25. ledna 1923, pokud jím obžalovaní Josef P., Josef S. a Stanislav R. sprostěni byli dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle Šu 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, — mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud uplatňuje zmatek dle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. Přisvědčiti dlužno především názoru stížnosti, že skutková podstata zločinu dle Šu 83 tr. zák. nevyžaduje ani předchozího srozumění pachatelova s násilně vpadnuvšími, pokud se týče bezprávně vniknuvšími, ani současnosti násilného vpádu, pokud se týče vniknutí všech spolupachatelů, nýbrž že stačí, že později vniknuvší připojí se ku násilně vpadnuvšímu, pokud se týče vniknuvšímu davu a s úmysly jeho se ztotožní, takže zjištění soudu, že není prokázáno, že obžalovaní vnikli do kostela s ostatním davem aneb, že byli s ostatními srozuměni o vniknutí, nebyla by bývala odsouzení obžalovaných ještě na překážku. Pochybeným jest též závěr soudu nalézacího, že obžalovaní nevnikli do kostela, t. j. nebyli si vědomi, že vnikají do místností osoby oprávněné bezprávně a proti její vůli, ježto závěr ten spočívá patrně na právně mylných předpokladech. Na odůvodněnou tohoto zjištění, pojímajícího v sobě též právní posouzení činu obžalovaných, nalézací soud poukazuje k obhajobě obžalovaných, že nevěděli o tom, že farář B. zakazuje přístup do kostela příslušníkům československé církve, a že také nevěděli o tom, že četníci vstup do kostela zabraňovali, ježto tehdy v kostele vůbec nebyli. Při tom však přehlíží, že pojem »vniknutí« sice předpokládá, by vstup do cizí místnosti stal se proti vůli oprávněného, nikoliv však, by vůle ta byla výslovně projevena. Stačí též předpokládaná vůle oprávněného, a jest tedy nerozhodno, že obžalovaní neslyšeli, když farář B. a pak četnictvo vstup do kostela zakazovali (zabraňovali), a že proto nevěděli o výslovném zákazu faráře B-a nebo četnictva. Rozsudek přehlíží dále, že obžalovaným podle jejich doznání nešlo o pouhý přístup do kostela, nýbrž o přístup za úče-